

[Vesterager.]

i sin Tid — og jeg kan sige, at vi bidrog i høj Grad til, at den Lov blev gennemført — gjorde vi det ud fra den Betragtning, at der maatte nye Tanker frem i Skoleverdenen; at der paa Opdragelsens Omraade maatte finde en Udvikling Sted, og at der paa mange Maader maatte brydes nye Baner. Her satte vi ind og fik gennemført en Seminarie-lov, der vedtoges paa uhyre bred Basis i Rigsdagen. Jeg tør ogsaa nok antyde, at der har været faa Klager over denne Lov; den er blevet modtaget med stor Tilfredshed i Lærer- og Seminariekredse. Jeg tror, det havde været en Lykke, om Tilsynsloven var blevet gennemført paa samme Maade, uden at der var sket det Brud, som nu skete mangfoldige Steder, og det vilde være smukt, om man gennem Forhandlingerne om dette vigtige Lovforslag kunde naa til at hele noget af det, som dengang blev slaaet i Stykker.

Efter disse indledende Bemærkninger vil jeg gerne gaa over til at paapege nogle enkelte praktiske Ting ved det foreliggende Lovforslag. Det har jo gennemgaaet ikke helt faa Ændringer sammenlignet med de foregaaende Forslag, og vi kan ogsaa, som jeg før sagde, anerkende, at disse Ændringer for en stor Dels Vedkommende er Forbedringer i vore Øjne. Om det saa er muligt at naa til, at Loven kan vedtages paa bred Basis, vil vise sig under Forhandlingerne i det Udvalg, som vil blive nedsat. Undervisningsministeren fremhævede sin stærke Forhandlingsvilje grundet paa Ønsket om at faa vedtaget en Lov, som havde et stort Flertal bag sig, og det paaskønner vi, og det skal saa prøves, som jeg siger, i et Udvalg, om vi gennem Forhandlingerne kan nærme os til hinanden.

Vi anerkender, at § 1 er en Forbedring i Forhold til det, der forhen har været forelagt. Jeg kunde blot have ønsket, at det, der staar i Bemærkningerne til Lovforslaget, var blevet føjet ind i selve Lovparagraffen, for man kan ikke sige andet, end at Bemærkningerne er ret tydelige. Her siger Ministeren ganske klart:

„Man har dernæst ønsket at fastslaa, at Folkeskolen som hidtil skal hvile paa Folkekirkens Grund, og at dens Kristendomsundervisning derfor skal være i Overensstemmelse med den evangelisk-lutherske Lære.“

Det er efter min Mening en udmærket Affattelse, som man godt kunde sætte ind i selve Lovforslaget. Jeg vil gerne minde baade om Loven af 1814, som vi nu har drøftet saa mange Gange, og hvor der var

en Formaaalsparagraf, der var klar, og om et Cirkulære — jeg har ikke Cirkulæret hos mig, men det var, saa vidt jeg husker, fra omkring 1900 —, et Cirkulære affattet af daværende Skolekonsulent Professor Sofus Sørensen, hvor han klart udtalte sig om Skolens Religionsundervisning. Han siger her: Formaalet for Skolens Religionsundervisning er først og fremmest i kristelig Aand at udvikle Barnets religiøse Sans og opdrage den religiøse Følelse til en Livsmagt, der giver det sædelige Liv Kraft. Her er der noget, som man bør lægge Vægt paa, naar man staar over for det store Spørgsmaal, som er berørt i § 1, nemlig Spørgsmaalet om Karakterdannelsen, thi naar Mennesket virkelig skal opdrages til forædlede Karakterer, om jeg maa bruge det Udtryk, maa der være en Livsmagt bag, og der har vi ikke hidtil haft andet, og jeg tror ikke, man kan pege paa andet end den kristne Moral og Kristendommens sædelige Kraft.

Man kommer her ind paa noget, der har været megen Tale om i pædagogiske Kredse, nemlig den objektive Undervisning. Jeg vil haabe, at denne Tale snart vil forstumme, thi det er ganske utænkeligt, at en Personlighed kan præge sine Elever uden selv at være præget af noget. Al denne Talen gennem Aarene om den objektive, den neutrale Undervisning, denne Refereren o. s. v. har gjort umaadelig Skade og har i Virkeligheden svækket Lærerstandens Stilling og har svækket Skolens Betydning som opdragende Faktor i vort Folk. Denne Udvikling begynder nu at bære Frugt, og det er begyndt at gaa op for mange inden for Lærerkredse, at det er slet ikke det objektive, vi trænger til, men vi trænger til den personlige Indsats fra dem, der staar i Skolens Gerning. Det er ogsaa meget betegnende, at dengang vi havde det store folkelige Gennembrud, dengang man havde de store Personligheder i Pædagogikkens Verden, da viste det sig snart, at Personlighederne virkelig var i Stand til at præge deres Elever. Hvad har ikke de gamle Lærere, som udgik fra Jelling i Svendsens Tid, bragt ud over Landet af Værdier. Jeg skal her nævne et af de stærkeste Udtryk herfor, jeg har fundet i Litteraturen, nemlig en Udtalelse af en Mand, der betød overordentlig meget inden for vor Kirke i Slutningen af forrige Aarhundrede og Begyndelsen af dette, afdøde Biskop P. Madsen; han har udtalt om sin gamle Lærerovre i Vindinge ved Holstebro, som for Resten ogsaa hed Madsen — hans Navn kan godt taale at nævnes ved Siden af hans